Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2025/2146DEC

27.1.2026

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro rozpočtovou kontrolu

k udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2024, oddíl I – Evropský parlament
(2025/2146(DEC))

Zpravodajka: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

STANOVISKO

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro rozpočtovou kontrolu jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil následující:

A. vzhledem k tomu, že genderová rovnost a odstraňování nerovností jsou základními hodnotami Unie, které jsou zakotvené v článku 2 Smlouvy o Evropské unii; vzhledem k tomu, že Unie je odhodlána podporovat genderovou rovnost ve všech svých činnostech, jak je stanoveno v článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie, a že proto zavedla zásadu začleňování genderového hlediska a genderové rozpočtování;

B. vzhledem k tomu, že podle článku 249 jednacího řádu má předsednictvo přijmout akční plán pro rovnost žen a mužů, s jehož pomocí má být genderové hledisko začleněno do všech činností Parlamentu;

C. vzhledem k tomu, že předpokladem fungující demokracie je genderová rovnost a rovné a smysluplné zapojení žen do tvorby všech politik; vzhledem k tomu, že ženy v současnosti drží 39 % křesel v Evropském parlamentu v porovnání s 27 % ve vnitrostátních parlamentech třetích zemí; vzhledem k tomu, že ženy jsou v rozhodovacích procesech stále nedostatečně zastoupeny; vzhledem k tomu, že ve volbách v roce 2024 bylo do Parlamentu zvoleno 278 žen, tj. o něco méně než v roce 2019, a že tento výsledek představuje poprvé od roku 1979 pokles; vzhledem k tomu, že genderové složení národních delegací v Parlamentu se značně liší a naznačuje, že v členských státech stále existuje nerovnost;

D. vzhledem k tomu, že političky se častěji než muži stávají terčem nenávistných projevů, obtěžování a zastrašování, zejména pokud jsou mladé a zasazují se o práva žen a rovnost pohlaví; vzhledem k tomu, že to často obnáší i genderově podmíněné zneužívání a cílené genderové dezinformace – tj. dezinformace, které se promyšleně zaměřují na ženy, zejména na ty, které jsou na očích veřejnosti – a ohrožení jejich bezpečnosti; vzhledem k tomu, že tyto útoky značně ztěžují rovnou účast žen na politickém životě; vzhledem k tomu, že to ženám komplikuje zapojení do politiky, což oslabuje naše demokracie, protože jsou méně reprezentativní;

E. vzhledem k tomu, že ženy jsou v některých výborech Parlamentu stále nedostatečně zastoupeny, zatímco v jiných jsou naopak zastoupeny nadměrně; vzhledem k tomu, že ženy nyní předsedají sedmi z 24 stálých výborů a podvýborů, včetně některých výborů, v nichž tradičně převládají muži; vzhledem k tomu, že ženy stojí v čele pouze 11 z 48 parlamentních delegací; vzhledem k tomu, že od roku 1979 se v Parlamentu vystřídalo 31 předsedů, mezi nimiž byly jen tři ženy; vzhledem k tomu, že nedostatečné zastoupení žen ve vedoucích pozicích na nejvyšší institucionální úrovni EU je i nadále znepokojivé; vzhledem k tomu, že sedm ze 14 postů místopředsedů Parlamentu, tzn. 50 % těchto vysokých vedoucích pozic, obsadily ženy;

F. vzhledem k tomu, že Parlament dosud pro poslance nezavedl otcovskou a rodičovskou dovolenou navzdory slibnému kroku, když poslankyním povolil hlasovat v zastoupení před a po porodu;

G. vzhledem k tomu, že normy genderové rovnosti by se měly vztahovat i na zaměstnance Parlamentu; vzhledem k tomu, že mezi zaměstnanci, akreditovanými parlamentními asistenty a stážisty stále existují rozdíly ve služebním postupu, platových tabulkách a jistotě zaměstnání; vzhledem k tomu, že Parlament jakožto nezávislý orgán a zaměstnavatel odpovídá za to, aby jeho správní útvary, personální politika, rámcová opatření pro prevenci obtěžování a pracovní podmínky účinně předcházely diskriminaci a genderově podmíněnému násilí a tyto případy řešily a aby podporovaly genderovou rovnost;

H. vzhledem k tomu, že Parlament by měl jít v otázkách genderové rovnosti příkladem; vzhledem k tomu, že například zapojení Parlamentu do světové kampaně „Orange the World“, během níž byla mimo jiné symbolicky osvětlena budova Parlamentu a vyvěšeny oranžové vlajky, je jedním z příkladů toho, že je odhodlán ukončit genderově podmíněné násilí a že pochopil, že je důležité vést širokou osvětu a sloužit jako platforma boje proti genderově podmíněnému násilí;

1. oceňuje pokrok se zohledňováním genderové problematiky a s genderovým rozpočtováním a přijetí akčního plánu pro rovnost žen a mužů 2025; žádá, aby byl tento akční plán zveřejněn a rychle proveden pomocí speciálního plánu a aby byly dosažené výsledky sledovány a pečlivě hodnoceny v pravidelných zprávách; vyjadřuje politování nad tím, že většina opatření akčního plánu je formulována jako zásady bez jasných cílů a povinností; důrazně žádá, aby Parlament svůj rozpočet důsledně sestavoval s ohledem na genderové hledisko a aby vypracoval pokyny pro zohledňování genderové problematiky; oceňuje práci sítě pro začleňování genderového hlediska v Parlamentu; dále žádá, aby genderové hledisko více zohledňovaly všechny parlamentní výbory; zdůrazňuje, že je důležité tento aspekt prosazovat i během jednání o víceletém finančním rámci;

2. opakuje svou výzvu, aby Parlament zadal audit, který by zmapoval současnou situaci, pokud jde o rovnost pohlaví, a aby vydal doporučení jak pro svou politickou, tak pro správní činnost; zdůrazňuje, že tento audit by měl zahrnovat všechny oblasti a ukazatele, které v „Souboru nástrojů pro zohledňování genderové problematiky v parlamentech“ vypracoval Evropský institut pro rovnost žen a mužů, a určit pravidla, která rovnost žen a mužů v rámci každého analyzovaného aspektu buď usnadňují, nebo znemožňují, a tak poskytl informace pro připravovaný plán pro genderovou rovnost;

3. vyzývá předsedkyni, aby vyhodnotila pokles počtu poslankyň v roce 2024 a zajistila financování kampaní, které ženy motivují ke vstupu do politiky EU; nabádá vnitrostátní politické strany, aby do doby, než se podaří dosáhnout parity, zavedly genderově vyvážená opatření, jako je střídavé řazení mužů a žen na kandidátních listinách (tzv. zipování) a/nebo genderové kvóty; vyzývá Komisi, aby posílila pravidla pro zajištění vyváženého zastoupení mužů a žen ve vedoucích politických funkcích; vyjadřuje politování nad tím, že kromě informací o počtu žen na různých pozicích nejsou k dispozici kvantitativní ani kvalitativní údaje o začleňování genderového hlediska v orgánech EU; žádá proto, aby byly sestaveny komplexní statistiky s údaji rozčleněnými podle pohlaví; je pevně odhodlán vytvořit kvalitativní ukazatele genderové rovnosti s cílem zlepšit shromažďování údajů podle pohlaví a pokračovat s prosazováním genderové rovnosti;

4. žádá přísnější pravidla pro potírání a prevenci genderově motivovaných nenávistných projevů a dezinformací o genderové problematice; s politováním bere na vědomí vysoký počet případů obtěžování akreditovaných parlamentních asistentů, včetně sexuálního obtěžování; opakuje, že k ochraně dobrých pracovních podmínek zaměstnanců je nutná politika nulové tolerance vůči obtěžování, která je povinností každého zaměstnavatele; žádá, aby akreditovaní parlamentní asistenti, zaměstnanci, stážisté a poslanci, kteří se setkali s obtěžováním, zastrašováním či nenávistí, měli k dispozici psychologickou a právní pomoc; vyzývá k posílení rámců pro podávání stížností a k rychlému vyřizování sporů souvisejících s obtěžováním; požaduje nezávislý mechanismus pro boj proti obtěžování a provedení příslušného externího auditu; vyzývá předsednictvo, aby s pomocí externích nezávislých odborníků pokračovalo v reformě předpisů Parlamentu o obtěžování, přičemž by mělo vycházet z externího auditu poradního výboru zabývajícího se stížnostmi na obtěžování a prevencí obtěžování na pracovišti, a dále jej žádá, aby rozšířilo počet psychologů a podpůrné mechanismy pro oběti;

5. zdůrazňuje, že rasizované a mladé poslankyně nebo poslankyně, které jsou feministky, LGBTIQ+ nebo příslušnice menšin, čelí mnohem častěji digitálnímu a politickému násilí a potřebují cílená ochranná opatření;

6. vyzývá výbory, aby usilovaly a lepší genderovou vyváženost, a to i v řídících funkcích; vyzývá předsedkyni a předsednictvo, aby na plenárních zasedáních a ve všech výborech a delegacích zajistily horizontální zastoupení a genderovou rovnováhu; vyzývá skupiny, aby zohledňovaly genderové hledisko a při jmenování koordinátorů, zpravodajů a stínových zpravodajů a rozdělování řečnické doby prosazovaly genderové kvóty; žádá, aby byla zavedena opatření na odstranění horizontálních nerovností, aby se v různých výborech zajistilo vyvážené zastoupení mužů a žen; vybízí k tomu, aby bylo ve výboru FEMM zastoupeno více mužů, včetně příznivců, kteří aktivně podporují genderovou rovnost, aby byla posílena sdílená odpovědnost a aby byla společnými silami v praxi prosazována rovnost žen a dívek a ukončena koncentrace portfolií podle pohlaví;

7. žádá, aby byly podniknuty kroky k zajištění pracovního prostředí, které bude vstřícné k ženám, a aby byly za tímto cílem změněny androcentrické pracovní metody a potíráno obtěžování;

8. vítá, že poslankyně před a po porodu mohou hlasovat v zastoupení; žádá, aby bylo hlasování v zastoupení rozšířeno na všechny čerstvé rodiče a aby měli poslanci stejný nárok na nepřenosnou mateřskou, otcovskou a rodičovskou dovolenou;

9. s potěšením konstatuje, že se Parlament zavázal k rovnosti a oceňuje jej za podporu hlavních aspektů genderové politiky, jako je právo poslankyň na hlasování v zastoupení před a po porodu; žádá, aby jednou z priorit byla lepší rovnováha mezi pracovním a soukromým životem zaměstnanců a aby byla zavedena opatření, která umožní uplatňovat právo odpojit se;

10. s politováním bere na vědomí vysoký počet případů obtěžování akreditovaných parlamentních asistentů, včetně sexuálního obtěžování; vyzývá k posílení rámce pro podávání stížností a k rychlému vyřizování sporů souvisejících s obtěžováním;

11. vyzývá předsednictvo a generálního tajemníka, aby v zájmu identifikace a nápravy nerovností předložili údaje zpracované podle pohlaví o stavu zaměstnanců, pozicích ve vrcholném a středním managementu, typech smluv, práci na dálku a pružné pracovní době, jakož i o opatřeních pro boj proti obtěžování a výsledcích stížností ve správních útvarech Parlamentu; žádá, aby byly vytyčeny jasné cíle a konkrétní data pro dosažení genderové rovnováhy na všech řídících úrovních správních útvarů Parlamentu, včetně úrovně generálních ředitelů a vedoucích oddělení;

12. s uspokojením konstatuje, že Parlament slouží jako platforma pro pořádání výstav a veřejných akcí na podporu genderové rovnosti, např. na téma duševního zdraví, které posilují dialog, osvětu a inkluzivní zastoupení ve všech orgánech a institucích i v široké společnosti; v této souvislosti bere na vědomí uspořádání slavnostní akce pro ocenění žen, které se vyznamenaly v boji proti rakovině; vyzývá předsedkyni, aby byla obezřetná při financování akcí, které jsou v rozporu s hodnotami Evropské unie; s potěšením konstatuje, že Parlament je platformou pro zvyšování informovanosti o genderově podmíněném a domácím násilí, a zdůrazňuje, že je důležité, aby EU a Parlament při svých misích pomáhaly prosazovat genderovou rovnost, mimo jiné v rámci misí, které poskytují pomoc, ochranu a základní služby ženám a dívkám, které se staly obětmi sexuálního násilí během nebo po odeznění konfliktu; oceňuje iniciativy Parlamentu Týden rovnosti žen a mužů a Mezinárodní den žen;

13. zdůrazňuje, že je důležité, aby měly poslankyně a zaměstnankyně k dispozici menstruační pomůcky; žádá, aby Parlament zlepšil přístupnost svých prostor, včetně všech veřejných prostranství, pro poslance, zaměstnance a návštěvníky se zdravotním postižením, přičemž zvláštní pozornost by měl věnovat ženám a dívkám.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodajka prohlašuje na svou výhradní odpovědnost, že do svého stanoviska nezahrnula podněty od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1] nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví, kteří musí být uvedeni v této příloze v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu.

[1] Interinstitucionální dohoda ze dne 20. května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj)

INFORMACE O PŘIJETÍ VÝBOREM POSKYTUJÍCÍM STANOVISKO

Datum přijetí	27.1.2026
Výsledek konečného hlasování	+: 22 –: 8 0: 3

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POSKYTUJÍCÍM STANOVISKO

22	+
PPE	Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace

8	-
ECR	Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

3	0
ECR	Chiara Gemma
NI	Judita Laššáková
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se